

værtningerne¹). Det er derfor kun med Forbehold, at man henpeger paa, at det aftagende Forbrug af stærke Drikke her i Landet i Aarene 1892 til 1904²) — fra 16,₁ til 14,₀ Potter Spiritus pr. Indbygger — gaar jævnsides med, at Beværtningernes Tal, efter at Byvedtægterne have benyttet sig af Loven af 1873 til at lukke for Beværtertilgang, efterhaanden er aftaget fra 1 paa 452 Indbyggere i 1880 til 1 paa 531 Indbyggere i 1905³).

Men, som anført, det er ikke paa disse Tal, at man bygger sin Opfattelse. Den almindelige Erfaring synes her tilstrækkelig. Enhver Alkoholforretning virker som et Agentur for Alkoholforbruget; det gør enhver Alkoholhandel, men i ganske særlig Grad den Alkoholhandel, der bestaar i Udsækning, og hvor Kunden altsaa er under en ganske særlig personlig Paavirkning fra Sælgerens Side. Men det er jo en velkendt Ting, at jo flere Agenturer der oprettes til Afsættelse af en Vare, des mere bringes Forbruget i Vejret.

Dertil kommer nu, at den stærke Konkurrence i de mange for Eksistensen kæmpende Beværtninger er egnet til at friste Værten ud over den forsvarlige Agenteren for sine Varer og ind paa Fremgangsmaader, hvorved Drikfældighed og Demoralisation fremmes, og den Beværtning, hvor saadan Fristelse ikke modstaas, bliver let et Arnested for Usædelighed, Ulovligheder og Vagabondering, et Samlingssted for løse Eksistenser til Uro og Forulempelse af fredelige Borgere og en Smittekilde for Kvarterets Ungdom.

Det er ikke Meningen at antyde, at de, der have valgt Beværtning som Næringsvej, ere af ringere Moral end andre, men kun, at den Vej, de have valgt, indeholder flere Fristelser end de fleste andre Næringsveje, og at det vilde være betryggende, om man ved at begrænse den alt for stærke Konkurrence kunde formindske Fristelserne. En Ordning, der forhindrede Overtal af Beværtninger, vilde formentlig medføre følgende Fordele:

1. Man vilde herved modarbejde de Fristelser til at misbruge sin Stilling, som Værten er udsat for. Politiforskrifter ville her vise sig ganske virkningsløse; det er i det væsentlige alene Værtens Moral, man har at stole paa; men naar den økonomiske Eksistens staar paa Spil, kommer Moralen i Fare, og det gælder derfor om at mildne Konkurrencen saaledes, at Værten uden Udsigt til Ruin kan følge sine moralske Tilskyndelser.

2. Naar Staten gør Brud paa den fri Konkurrences Princip, kan der med større Ret og Kraft til Gengæld for Privilegiet stilles Fordringer angaaende Lokale, Driftsmaade, Personale o. s. v.

3. De Fordringer til Beværterens personlige Egenskaber, der bør stilles for saavidt muligt at sikre en ordentlig og sømmelig Drift, lade sig langt lettere gennemføre, naar der mellem talrige Ansøgere kun kan vælges et forud begrænset Antal. Er Antallet ikke forud begrænset, maatte Garantien for, at kun egnede Personer fik Beværtningsret, ligge enten i almindelige Lovregler om, hvilke personlige Betingelser der udkrævedes til at faa Beværterborgerskab, eller i en Pligt for Øvrigheden til efter et Skøn over Paagældendes personlige Egenskaber at forkaste dem, der ikke vare egnede for Beværterdrift. Men Lovregler kunne kun i meget grove Træk værne mod uheldige Elementer i Beværterstanden (ikke straffede, ikke under Fattigvæsenet o. s. v.), og hvis Øvrighedens Skøn ikke skal forekomme altfor stødende nærgaaende, vil det kun i meget grove Tilfælde komme til at forkaste nogen som ikke værdig til at drive Beværtning. De personlige Egenskaber hos Beværterne kan man langt lettere sikre sig, naar der alligevel paa Grund af Ansøgenes Talrigthed skal udskydes nogle, saa at de, der forbigaas, ikke forkastes som uværdige, men fordi de ere overtallige, og fordi andre anses som mere kvalificerede.

4. Endvidere vil en virkelig Politikontrol med Beværtninger kun være mulig, naar deres Tal begrænses.

5. En Indskrækning af Beværtertallet vil bidrage til en Udvidelse af de bestaaende Forretninger. De mange smaa Beværtninger ville blive afløste af færre og større Beværtninger, hvor Virksomheden foregaar under det store Publikums Kontrol, hvad for Ædruelighedens, Ordenens og Sædelighedens Synspunkter maa foretrakkes for For-

1) Se f. Eks. Bilag S. 26.

2) Bilag S. 417 o. f. (fra 9,₃ Potter ren Alkohol til 8,₁). Se om den fortsatte Nedgang S. 3 og 13.

3) Bilag S. 409.